

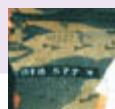
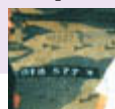
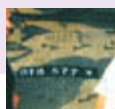
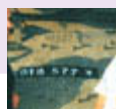
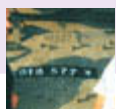
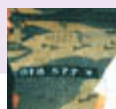
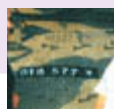
צ-818577 - הטנק הראשון שצלח את התעלה במלחמת יום הכיפורים



צוות הטנק במפגש רעים עם הטנק בלטרון במלאת 25 שנים להצלחה. מימין: ניסים זגורי, יוסי רגב, דוד יעקב, יעקב גורגוב

בבוקר יום ג' 16 באוקטובר 1973, כשהוא שועט על טנק המגח (פטון M48A3) הוביל המ"פ סרן יוסי רגב (בדג) את שדרת הצליחה בדרכה לקצה הצפוני של האגם המר הגדול. בהגיעו לשפת תעלת סואץ - הממשיכה משם צפונה לעבר אגם תמסח והלאה לפורט-סעיד שעל חוף הים התיכון - כיוון יוסי את הטנק לדבורה המורכבת משני

כלי "תמסח" שהמתניה במימי התעלה והיה לטנק הראשון שצלח מערבה לאפריקה. טנק זה, צ-818577, ערד את כל המלחמה וסיים על ציר איסמעילייה-קהיר, 120 ק"מ מקהיר הבירה. כיום הוא מוצב בלטרון.



אל"ם (מיל') בני מיכלסון

בסיס זה תוכנן ונבנה בהמשך הטנק כחול-לבן, טנק המרכבה.



צוות הטנק במפגש בלטרון

רפיח, הם סילקו מעל במת ההיסטוריה את טנקי ה"סטאלין" הסובייטיים הכבדים ועתירי השריון של אז, שהיו בשירות הצבא המצרי.

ראשוני ה"פטונים" שנקלטו בחיל השריון היו מסוג M48A1 וכן M48A2C. טנקים אלה היו מצוידים בתותח בקוטר 90 מ"מ בעל בלם לוע אופייני ומנוע בנזין. מספר תהליכי הסבה והשבחה שנעשו בסדנאות של חיל החימוש דאז הפכו אותם לטנקים משופרים בעלי תותח 105 מ"מ ומנוע דיזל. אגב כך נוצקה תשתית רחבה בצה"ל ובתעשייה להשבחת רק"ם. תשתית זו כללה גם ניסיון קודם שהחל עוד בשיפור טנקי השרמן ואף טנקי הסנטוריון ועל

זהו סיפורו המופלא של טנק אחד מסוים, צ-818577, אשר בפרוץ מלחמת יום הכיפורים היה שייך לבית הספר לשריון אך "גויס" מייד למלחמה כטנק מ"פ של סרן יוסי רגב (בדג) בגדוד מס' 1 (של חטיבת מילואים 421) בפיקודו של סא"ל גיורא לב. עם יוסי רגב בטנק היו אנשי הצוות יעקב גורגוב, דוד יעקב ונסים זגורי. טנק זה ועוד רבים מסוגו השתתפו במגוון צורות לחימה באזור תעלת סואץ, השמידו טנקי אויב רבים, הסתערו על יעדי חי"ר, נסעו מאות קילומטרים על הזחלים, פשטו על בסיסי טילים נגד מטוסים בצד המערבי של התעלה ואיפשרו לחיל האוויר לפעול אחר-כך בחופשיות ממערב לתעלה.

ה"פטון" נקלט בצה"ל והופך למגח

טנקי הפטון M48, הידועים בצה"ל בשמם מגח 3, נכנסו לשירות שנים ספורות לפני מלחמת ששת הימים. במלחמה זו, בקרב הבקעה שנערך בפתחת

הכיתוב שעל השלט של הטנק בלטון

טנק ה"מגח" נכנס לשירות בצה"ל ערב מלחמת ששת הימים. הסבת הטנקים בארץ מטנקי פטון היוותה אבן-דרך בבניית יכולת ייצור הטנקים במדינת ישראל. במלחמת יום-הכיפורים, היה טנק זה שייך למ"פ ג' סרן יוסי רגב (ברגר) בגדוד 1 של חטיבה 421. חטיבה זו הייתה עוצבת מילואים אשר הצטיידה בטנקים בביה"ס לשריון בג'וליס. טנק זה הגיע לזירת הלחימה בדרום ב-7 באוקטובר לאחר שעבר כ-400 ק"מ על זחלים ללא תקלות, לאחר שתידלק בתחנת דלק אזורית בבאר-שבע וביצע מטווח בשבטה. בבוקר ה-8 באוקטובר כבר נכנס הטנק לקרב עם כוחות אויב באזור טסה במסגרת מתקפת הנגד הפיקודית. ב-9 בחודש, במסגרת המשך מתקפת הנגד השתתף בתקיפת מתחם גדוד חי"ר מצרי שכונה "חמוטל" במפות הקוד. בהתקפה זו הסתער על היעד וניהל קרבות מרים מטווחים קצרים עם חיל הרגלים של האויב, שהיה משופע בנשק נ"ט. לאחר ייצוב ההגנה בפיקוד הדרום בימים 10-13 בחודש, השתתף הטנק ב-14 בו בבלימת מתקפת השריון המצרית הגדולה תוך השמדת 15 כלי רק"ם של חוד דיוויזית השריון ה-21 באזור ציר החת"ם. בימים 15-16 בחודש הוביל טנק זה את שדרת הכוחות לקראת צליחת התעלה והיה הטנק הראשון שצלח אותה על גבי דוברות "תמסח". לאחר צליחת התעלה הוא השתתף בפשיטה להשמדת שלושה בסיסי טילים קרקע-אוויר מצריים ובכך סייע לחיל האוויר להשיג עליונות אווירית מעל שדה הקרב. באותו יום אף לקח חלק בהשתלטות על שדה התעופה דוור-סואר. בימים שלאחר מכן לחם נגד התקפות-נגד של האויב בתוך השטח הסבוך של החייץ החקלאי ממערב לתעלה וסיים את המלחמה על ציר איסמעילייה-קהיר, 120 ק"מ מהבירה המצרית.

זה היה שטח מפתח במפגש הכביש המוליך מערבה מרפידים לאיסמעילייה עם ציר החת"ם (ציר צפון-דרום) מזרחית כ-20 ק"מ מהתעלה. חולית זו שאורכה כ-3 ק"מ ורוחבה כ-1 ק"מ שלטה על סביבתה במרחק של כ-15 ק"מ מזרחית לתעלת סואץ. הטנק הצליח לטפס על החולית במהלך הסתערות אך בהעדר מקלעים נאלצו אנשי הצוות להשתמש בנשקם האישי (תת-מקלע עוזי) וברימונים ואף לירות כדורי תותח, לרבות כדורים חודרי שריון, כנגד חיילים מצריים בודדים. אמנם המחסור במקלעים הכביד מאוד על הלחימה בחי"ר המצרי אך העדר כל חי"ר של צה"ל בהתקפה זו לא איפשר את כיבוש היעד וההחזקה בו, על אף הלחימה העיקשת וההקרבה של הטנקיסטים. במהלך התקפה זו גם נפגע הטנק המדובר ממטול רקטות נגד טנקים מסוג אר-פי-ג'י-7. בסוף היום, על אף שטנק זה ועמיתיו "שטפו" את "חמוטל" מספר פעמים הוא נאלץ לסגת והמוצב נותר בידי המצרים. בימים 10-13 באוקטובר '73 השתתף הטנק בייצוב מערך ההגנה הצה"לי ממזרח לציר החת"ם. ימים אלה נוצלו להתארגנות וללימוד הגזרה.



יוסי רגב בסיני כעבור 25 שנה, ליד הצריח שהועף מהטנק סי-55 שהושמד

ב-14 באוקטובר השמיד טנק זה כ-15 כלי רק"ם מצריים שהיו חלק מכוח החוד של דיוויזית השריון מס' 21 בניסיונותיה לתקוף מזרחה. פעולה זו של הטנק נעשתה מעמדות אגפיות, מצפון לתוואי ההתקדמות המצרית, שנתפסו מבעוד מועד והקנו לו יתרון ברור על האויב.

הכנות וצליחת התעלה מערבה

ב-15 בחודש אוקטובר '73 עשה הטנק הכנות לצליחת התעלה וקבר לגדוד "תמסחים" (שהיו דוברות עם הנעה אופנית עצמאית ביבשה) ושעליהם צלחו למחרת ראשוני הטנקים את התעלה. באותו לילה של 15-16 באוקטובר, שהיה חשוך מאוד והוא רק בהבזקי הקרבות שהתנהלו צפונה משם ב"חוה הסינית", הוביל הטנק את כל

טנק המגח (M48A3) - תעודת זהות:

חיימוש: תותח 105 מ"מ (M-68).

2 מקלעים בראונינג 7.62 מ"מ.

תחמושת: 69 כדורים לתותח, 4400 כדורי מקלע.

מנוע: דיזל 750 כ"ס תוצרת קונטיננטל

(AVDS-1790-2A).

ממסרת: אליסון CD-850-6A.

מהירות מרבית: 48 קמ"ש.

עובי שריון: 50-110 מ"מ.

טווח פעולה: 460 ק"מ.

צוות: 4 איש.

בשירות בצה"ל: החל מ-1967

"גיוס" מהיר, דהרה לרפידים ולחימה

עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים הופנו חלק מהטנקים מסוג זה של בית הספר לשריון לעוצבת בני-אור שירדה לסיני ולגדוד 71 שעלה לרמת הגולן. ההצטיידות החטופה והמהירה של הטנקים למלחמה הותירה רבים מהם ללא ציוד חיוני כמו





2 טנקי מגח על דוברת תמסח כפולה בחציית התעלה

כ-20 ק"מ מערבית לאיסמעילייה כשהוא שולט על החיץ החקלאי ועל כביש איסמעילייה-קהיר.

סיכום מוצלח לשירות הטנק במלחמה

פעולת טנק מגח זה במלחמת יום-הכיפורים הייתה אופיינית ללחימתם של טנקים רבים אחרים אשר השתתפו במגוון סוגי הלחימה שאפשר להיקלע אליהם, בהגנה ובהתקפה, בלחימה בשטחים פתוחים וסגורים, בהסתערות על יעדי חי"ר ובהשמדת שריון אויב, בצליחת מכשולי מים ובפשיטה על בסיסי טילים. בכל צורות הקרב בלטו המקצועיות, הדבקות במשימה ורוח הצוות אשר הביאו לביצועי הטנק על-פני מאות קילומטרים בשתי היבשות אסיה ואפריקה.

טנקי טי-55 שנחשפו בטווחים קצרים שבין 200 מ' ל-800 מ'. הטנק השמיד והבעיר את 5 הטנקים בתוך זמן קצר, מתוכם חלק בטכניקת ירי מהיר. בערבו של אותו יום, במהלך הלחימה בשריון המצרי, נפצע קשה בכתפו מפקד הטנק מכדור ח"ש של טנק סיור מצרי מסוג פי-טי-76 ופונה לטיפול רפואי.

בשנת '98 ביקר המ"פ לשעבר יוסי רגב במצריים וסייר באזור הקרב. לפי זיכרונו הועף הצריח של אחד מחמשת טנקי הטי-55 שהושמדו ונחת ליד אחד המבנים שהיו בסביבה. הסקרנות הולכה את יוסי לעבר אותה מבנה ולאחר חיפוש קצר הוא אכן נמצא "כצריח שאין לו הופכין" זה 25 שנה מאז המלחמה.

בהמשך הלחימה המשיך הטנק לקחת חלק במבצעי הגדוד עד להתייצבותו ביום 22 בחודש

שדרת הצליחה לעבר האגם המר הגדול ובהמשך צפונה לאורך הגדה המזרחית שלו לאזור הצליחה בדוור-סואר. בבוקר ה-16 באוקטובר עלה הטנק על אחת מדוברות ה"תמסח" והיה לטנק הראשון שצלח את התעלה מערבה ואחריו המג"ד סא"ל גיורא לב.

מיד לאחר הצליחה השתתף הטנק בהשתלטות על שדה התעופה דוור-סואר ללא התנגדות אויב משמעותית ובכך התאפשרה יצירת ראש-גשר אווירי תחזוקתי במידת הצורך. בשעות הצהריים ולאחריהן נטל הטנק, יחד עם שאר הגדוד, חלק בפשיטה משוריינת שיצאה מראש-הגשר היבשתי וחזרה אליו בערב. פשיטה זו השתרעה על שטח של כ-150 קמ"ר ממערב לתעלה ובמהלכה הושמדו שלושה בסיסי טילים קרקע-אוויר ומספר כלי רק"ם ורכב. פשיטה זו איפשרה להשיג עליונות אווירית בזירת התעלה ולהפוך את המצב לטובתנו. ה-17 באוקטובר התאפיין בלחימה בתוך השטח המכונה החיץ החקלאי, שבין האגם המר הגדול ותעלת המים המתוקים, כ-3 ק"מ מערבה לדוור-סואר, שטח המכיל רשת של תעלות השקיה, צמחייה ומבנים. בלחימה זו שמטרתה אבטחת ראש הגשר מדרום-מערב, השמיד הטנק מספר כלי רק"ם מצריים וסייע בבלימת התקפת נגד של האויב, תוך גילוי מיומנות ומקצועיות בהשמדת מטרות שונות בשטח קשה מאוד ללוחמת שריון. בתוך הקרב היה על הטנק להתמודד יחד מול 5



צעדת לטרון ה-11

השריון בעקבות לוחמים



**בחול המועד פסח
יום חמישי, יט' בניסן תשס"א**

12.4.2001

זינוק ב-14:00 מ"יד לשריון"

משתתפים ונהנים!

.....
פרטים להרשמה:

אתר "יד לשריון" טל: 08-9246722 פקס: 08-6255186. מרכז הפועל, ספורט עממי - משה גדות טל: 03-5613322

איגוד הספורט העממי - שירלי טל: 03-5621441. מפקדת קצין השריון ראשי טל: 08-8589498

e-mail: latrun@interpage.co.il/yadlashiryon@bezeqint.net

www.arcmlatrun.org.il

